

Valtuustoaloite / Selvitys rahoitusmahdollisuuksista koulujen peruskorjaukseen, uusien koulutilojen rakentamiseen sekä kirjastoauton uusimiseen

Sivistyslautakunta 28.10.2025 § 85
455/00.01.02/2025

Valmistelija

sivistysjohtaja Antti Jokikokko, puh. 044 740 1301, kehitysjohtaja Pekka Kauhanen, puh. 044 740 1102

Valtuuston kokouksessa 18.8.2025 § 67 on jätetty valtuustoaloite ”*Selvitys rahoitusmahdollisuuksista koulujen peruskorjaukseen, uusien koulutilojen rakentamiseen sekä kirjastoauton uusimiseen*”. Kunnanhallitus on kokouksessaan 25.8.2025 § 165 päättänyt lähettää valtuustoaloitteen hallintokuntien yhteistyössä vastattavaksi.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että kunta käynnistää selvityksen mahdollisuuksista saada valtionavustusta tai muuta hankerahoitusta koulujen peruskorjaukseen, uusien koulutilojen rakentamiseen ja uuden kirjastoauton hankintaan. Selvityksessä tulee huomioida mahdollisuus hirsirakentamisen tukemiseen ja ilmasto- ja ympäristörahoitukseen sekä yksityisten säätiöiden kuten OLVI-säätiön tarjoamat avustumahdollisuudet. Lisäksi esitetään selvityksen käynnistämistä kirjastoauton käyttötoiveiden kartoituksesta kuntalaisille sekä arvion laatimista siitä, miten kuntalaisten toiveet voitaisiin toteuttaa.

Päätöksen vaikutusten ennakkoarviointi: valtuustoaloitteista ei ole tarpeen tehdä vaikutusten ennakkoarviointia.

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta päättää antaa valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle. Sivistyslautakunta toteaa aloitteen käsittelyn osaltaan päättyneeksi.

Aikaisemmin valtio on avustanut kuntia koulujen peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeissa sekä kirjastoautojen hankinnassa. Kyseessä on ollut ns. perustamishankkeiden valtionosuus. Avustaminen perustuu lakiin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Koulujen rakennushankkeiden tai kirjastoauton hankinnan perustamishankkeiden valtionosuus on kuitenkin riippuvainen siitä, että onko tarkoitukseen varattu määrärahaa valtion talousarviossa. Tällä hetkellä valtion talousarvio ei sisällä määrärahoja tähän tarkoitukseen. Tämä on ollut tilanne jo vuosien ajan. Tällä hetkellä valtio rahoittaa vain kulttuuritilojen ja liikuntatilojen rakentamista. Näidenkin hankkeiden osalta valtionavustus kattaa tyypillisesti korkeintaan 30 % rakentamisen kustannuksista.

Muiden rahoituskanavien osalta rajoitukseksi muodostuu yleensä se, että avustuksella ei voida rahoittaa ns. lakisääteistä toimintaa tai toimintaa, johon jo saadaan avustusta/valtionosuutta. Kunta saa valtionosuutta niin perusopetuksen, kuin kirjastotoimen järjestämiseen. Erilaisten EU:n rahoitusinstrumenttien tavoitteena on kehittää ja innovoida uutta tai rahoituksella parannetaan elinkeinoelämän toimintaympäristöä. Tavanomainen koulurakentaminen tai kirjastoauton hankinta eivät ole rahoitusten piirissä, koska niillä ei ole sellaista innovaatioarvoa, mitä EU:n rahoitusinstrumentit edellyttävät. Esimerkiksi julkinen hirsirakentaminen ei enää nykyään sisällä innovaatioarvoa. Mikäli hankintoihin lisättäisiin jotain merkittävää uutuusarvoa (esim. sähköllä toimivalla monitoimiautolla ei ole

nykyään enää uutuusarvoa tai innovaatiota) rahoitusta voisi olla mahdollista saada. Tällöinkin on huomioitava se, että rahoitus kattaa lähinnä ne ylimääräiset kulut, jotka aiheutuvat uudesta innovaatiosta.

Erilaiset säätiöt (esim. OLVI-säätiöt) avustavat monen tyyppistä yleishyödyllistä toimintaa. Yleensä säätiöiden avustusehdoissa kunnat kuitenkin suljetaan ulkopuolelle mahdollisena avustuksen saajana. Esimerkiksi OLVI-säätiön avustusehdoissa todetaan, että avustuksista suljetaan pois julkishallinnon piiriin kuuluvat yhteisöt. Näin ollen kunnan ei ole julkishallinnon piiriin kuuluvana yhteisönä mahdollista saada avustusta OLVI-säätiöltä.

Siilinjärvellä kirjastoauto on suunnattu palvelemaan ennen kaikkea lapsia ja nuoria. Kunnan ikärakenteen perusteella sivistyslautakunta katsoo, että tämä linjaus on jatkossakin perusteltu. Siilinjärven kirjastoauto on vanha ja kirjastoauto alkaa olemaan käyttöikänsä päässä. Näin ollen, jos kunta haluaa ylläpitää kirjastoautoa, tulisi se lähivuosien aikana uusia tai palvelu tulisi ostaa kunnan ulkopuolelta. Mikäli kunta tekee periaatepäätöksen kirjastoauton uusimisesta, sivistyslautakunta katsoo, että uuden auton hankinnan suunnittelun yhteydessä tulee kerätä kuntalaisilta toiveita ja ehdotuksia auton käytöstä.

Päätös

Sivistyslautakunta päätti yksimielisesti siirtää asian käsittelyn lautakunnan seuraavaan kokoukseen 25.11.2025.